

Informacja
o stanie przestępczości na terenie miasta Chełm
w 2022 roku

Prokuratorzy Prokuratury Rejonowej w Chełmie swoje ustawowe powinności realizują:

- zgodnie z właściwością miejscową na terenie miasta Chełma oraz gmin powiatu chełmskiego,
- zgodnie z właściwością rzeczową przez prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych, wnoszenie aktów oskarżenia do Sądów, występowanie przed Sądami w sprawach karnych, rodzinnych i cywilnych oraz na odcinku pozakarnym przez podejmowanie stosownych czynności z zakresu prawa administracyjnego, prawa rodzinnego i cywilnego.

Głównym celem działania prokuratorów - podobnie jak w latach poprzednich również w 2022 roku - były czynności podejmowane na odcinku spraw karnych przez prowadzenie nadzorowanie postępowań przygotowawczych na terenie objętym właściwością miejscową, a następnie występowanie, w sprawach zakończonych skierowaniem aktu oskarżenia przed Sądami i kontrola orzeczeń sądowych przez wnoszenie środków zaskarżania - zażaleń i apelacji.

Prowadząc i nadzorując postępowania przygotowawcze o przestępstwa prokuratorzy współdziałali z funkcjonariuszami:

- Komendy Miejskiej Policji w Chełmie i podległych jej jednostek organizacyjnych,
- Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej w Chełmie,
- Urzędu Celno-Skarbowego w Lublinie i podległych mu jednostek organizacyjnych na terenie miasta,
- Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego Delegatury w Lublinie,
- innych organów posiadających ustawowe uprawnienia dochodzeniowe.

Realizując te zadania na przestrzeni 2022 r. w Prokuraturze Rejonowej w Chełmie odnotowano wpływ **1 967** spraw karnych przy wpływie za rok 2021 –

2 310 spraw i przy pozostałości z 2021 roku – 223 postępowań. Odnotowano zatem spadek wpływu na terenie miasta o 343 sprawy.

Z tej liczby prokuratorzy załatwili w minionym 2022 roku – **1 965** spraw, między innymi przez:

- skierowanie aktów oskarżenia w **481** sprawach przeciwko **542** osobom, w tym przeciwko **32** tymczasowo aresztowanym,
- skierowanie samoistnych wniosków w trybie art. 335 § 1 kpk (o dobrowolne poddanie się odpowiedzialności) w **38** sprawach,
- umorzenie postępowania wobec niewykrycia sprawcy przestępstwa w **299** sprawach, wzrost przy **294** umorzonych na tej podstawie w 2021 roku,
- odmowę wszczęcia postępowania przygotowawczego w **425** sprawach (spadek o 124 sprawy),
- podjęcie innych decyzji merytorycznych; umorzenie wobec braku znamion przestępstwa, przekazanie spraw według właściwości miejscowej lub rzeczowej do innych organów itp. – **722** postępowań.

Z tej liczby spraw **675** (spadek o 115 spraw) stanowiły przestępstwa przeciwko mieniu, kradzieże, włamania oraz oszustwa. Nastąpił spadek o 18 spraw w stosunku do roku 2021, postępowań o przestępstwa prowadzenia pojazdów mechanicznych przez nietrzeźwych kierowców (z art.178 a § 1 k.k.), których na terenie miasta odnotowano – **77**.

Zarejestrowano **76** spraw z art. 207 k. k. (spadek o 19 spraw w porównaniu do roku ubiegłego) - znęcania się psychicznego i fizycznego nad rodziną. Z tej kategorii postępowań skierowano **53** akty oskarżenia (zbliżony poziom do roku 2021).

Prokuratura Rejonowa w Chełmie zamykając rok 2022 była jednostką pośród innych równorzędnych jednostek w okręgu lubelskim, w której skierowano do sądów największą liczbę aktów oskarżenia

Analiza zgromadzonego w poszczególnych sprawach materiału dowodowego upoważnia do stwierdzenia, że stan postępowań przeciwko rodzinie jest odzwierciedleniem różnych zjawisk - nie zawsze kryminogennych. Nie bez znaczenia dla bytu tych przestępstw są: obciążenia rodzinne i brak możliwości zatrudnienia. Wskazane przyczyny tej przestępczości są prawie takie same od wielu lat. Działania Policji i Prokuratury koncentrują się przede wszystkim na możliwości

łagodzenia konfliktów rodzinnych - a wnoszenie aktów oskarżenia ocenić należy jako decyzję krańcową - ostateczną. Taka decyzja nie zawsze prowadzi do zmian relacji panujących w danej rodzinie, a dość często powoduje nasilenie konfliktów.

Warto wspomnieć w tym miejscu o przestępstwach wyłudzenia mienia - oszustwach, które przybierają różne i złożone formy popełnienia. Czasem pozostają one na granicy z odpowiedzialnością cywilną. Pomysłowość sprawców takich przestępstw jest bardzo zmienna i przybiera różne formy. Ten rodzaj przestępstw najczęściej łączy się z czynami przeciwko dokumentom tj. podrabianiem, przerabianiem dokumentów, wyłudzeń poświadczeń nieprawdy, poświadczeniem nieprawdy. Na terenie Chełma w 2022 r. odnotowano **139** takich postępowań.

W porównaniu z 2021 rokiem, w minionym roku 2022 odnotowano w Prokuraturze Rejonowej w Chełmie 27 spraw karnych o czyny z art. 226 kk. (wzrost o 2 sprawy), a dotyczących znieważania funkcjonariuszy publicznych.

Istotną kwestią z punktu widzenia zwalczania przestępczości jest pozbawianie przestępców korzyści wynikających z przestępstwa i związane z tym czynności zmierzające do zabezpieczenia mienia podejrzanych na poczet przyszłych kar. W 2022 roku prokuratorzy w zakresie swojej właściwości miejscowej w Chełmie i miejscowościach powiatu chełmskiego dokonali zabezpieczeń w **197 sprawach** (zakończonych aktem oskarżenia) na mieniu **203 osób** na łączną kwotę **613 871 zł.** Jest to wspólny sukces prokuratorów i służb współdziałających, głównie Policji i Urzędu Celno-Skarbowego (nastąpił wzrost liczby osób wobec, których wydano postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym, a także wzrost łącznej kwoty zabezpieczenia o 37 %).

Przy uwzględnieniu wykazanych wyżej ogólnych danych, obrazujących przestępczość na terenie objętym działaniem Prokuratury Rejonowej w Chełmie - stwierdzić należy, że przestępczość na terenie miasta Chełma jest wyższa o 478 spraw od przestępczości ujawnionej i wykrytej na terenie gmin powiatu chełmskiego (przy podanej na wstępie właściwości terytorialnej). W 2021 r. przestępczość na terenie Chełma była wyższa o 508 spraw.

Wspomnieć należy również, że w rejestrze „Di” Prokuratury Rejonowej w Chełmie poza wskazaną wyżej pulą spraw, odnotowane są nadto wykroczenia, w tym wykroczenia karno-skarbowe, a więc sprawy – wykrywane przez funkcjonariuszy Służb Celnych oraz funkcjonariuszy Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej w Chełmie – oraz Urzędu Kontroli Skarbowej w Lublinie i Urzędu

Skarbowego w Chełmie w większości, załatwiane aktualnie przez te służby (finansowe organy dochodzenia).

W sprawach tych, kwalifikowanych z przepisów Kodeksu Karnego Skarbowego i Ordynacji Podatkowej, prokuratorzy oceniają zgodność z prawem dokonanych przeszukań i zatrzymań rzeczy i w związku z tym wydają stosowne postanowienia. Tych spraw w Prokuraturze Rejonowej w Chełmie odnotowano w 2022 roku **86** (spadek o 18 spraw).

Powyższe, było wynikiem zmian w zakresie procedury karnej i karno-skarbowej, wprowadzonych odpowiednio ustawą z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2016 poz. 437) zmieniającą niniejsza ustawę z dniem 15 kwietnia 2016 r. oraz ustawą z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U.2016 poz. 1947), która weszła w życie z dniem 01 marca 2017 r.

Ponadto, z wejściem w życie w dniu 01 marca 2017 r. ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej doszło do połączenia zadań administracyjnych sprawowanych dotychczas przez administrację podatkową, celną i kontrolę skarbową. Przeprowadzona reforma poszerzyła zakres kompetencji Urzędów Celno – Skarbowych w ramach prowadzonych postępowań, w tym w zakresie uprawnienia do wydawania postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym zastrzeżonego dotychczas do osobistej kompetencji prokuratora.

Powyższe okoliczności, w oczywisty sposób, przyczyniły się we wskazanym okresie, do zmniejszenia kategorii spraw i czynności, wpisywanych dotychczas do rejestru „Di”.

W zdecydowanej większości są to wykroczenia popełniane w rejonie przejść granicznych w Dorohusku. W tej liczbie są jednak również czyny ujawnione, przez wskazane wyżej służby, na terenie miasta Chełma i innych miejscowości powiatu chełmskiego.

Należy zauważyć, że działalność prokuratury, w zakresie zwalczania przestępczości, nie ograniczała się jedynie do przedstawionych wyżej efektów postępowań przygotowawczych.

Jak obrazują przedstawione dane odnoszące się do liczby wniesionych w 2022 roku aktów oskarżenia - na prokuratorach Prokuratury Rejonowej w Chełmie - ciążył nadto w omawianym okresie, obowiązek udziału w postępowaniach dowodowych przed Sądami, w tym Sądem Okręgowym w Lublinie.

W okresie 2022 roku Sądy osądziły łącznie **1 295** osób (spadek o 353 osoby), skazując łącznie **1 183** osoby (spadek o 345 osób) i uniewinniając **14** oskarżonych. Prokuratorzy, od tych wyroków wnieśli apelacje wobec **76** osób (niewiele mniej w stosunku do roku ubiegłego).

Podjęmowane są również przez prokuratorów inne - ustawowe formy działania, na odcinku cywilno administracyjnym pozostające często w bezpośrednim związku z postępowaniami karnymi. W ramach działań prokuratorzy min.:

- sporządzali wnioski o skierowaniu na przymusowe leczenie od alkoholu,
- kierowali pozwy o zaprzeczenie ojcostwa, ustalenie ojcostwa,
- składali wnioski o pozbawienie, ograniczenie władzy rodzicielskiej, sporządzali sprzeciwy od decyzji administracyjnych,
- przeprowadzali badania spraw dotyczących zgodności z prawem wydanych decyzji administracyjnych,
- brali udział w sprawach rozstrzyganych przed Sądem Rodzinnym i Nieletnich o czyny karalne popełnione przez nieletnich, zarówno w postępowaniach wychowawczych jak i poprawczych.

Prokuratorzy na tym odcinku przeprowadzili łącznie czynności w **109** sprawach (spadek w porównaniu do roku ubiegłego o 40 spraw).

W roku bieżącym przewidywane jest również zwiększenie aktywności prokuratorów tut. jednostki poprzez dalszy udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego.

Prokuratura Rejonowa w Chełmie wzorem lat ubiegłych w minionym roku uczestniczyła w akcji informacyjnej organizowanej jako Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem w dniach 21 – 27 lutego 2022 r. W ramach tych akcji kadra kierownicza oraz wyznaczeni prokuratorzy pełnili stosowne dyżury, w ramach których przyjmowali interesantów, pozostając we współdziałaniu z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się tą problematyką, a uczestniczącymi w tej akcji.

Prokuratorzy z kadry kierowniczej w roku 2022 systematycznie utrzymywali urzędowe kontakty z lokalną prasą, w celu, z jednej strony dbałości o rzetelny przekaz wiedzy na temat pracy organów ścigania, stanu przestępczości na terenie miasta, (o ile dobro postępowań nie stało temu na przeszkodzie),

a z drugiej strony kreowania na właściwym poziomie świadomości prawnej społeczeństwa.

**PROKURATOR REJONOWY
LECH WIECZERZA**

Chelń, 20 stycznia 2023 r.